Kőszeg, 1915. február hó 28-án. 9. szám. XXXV. évfolyam.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona, egyes szám ára 10 fillér.
Vidékre egész évre 5 korona.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz címzendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: RÓNAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. szám.

Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számitatnak meg.

Háborus közélelmezés.

A „Városok Lapja“ számára irta: **dr. Csuhay Sándor.**

Az élelmezés folytonossága a hadviselés egyik legfontosabb tényezője. Ezért akarnak ellenségeink bennünket kiéheztetéssel letörni; jól tudván azt, hogy az éhség sok bajnak, zavarnak lehet szülőoka. Fontos érdekünk tehat, hogy az éhség sem a táborban, sem itthon senkit meg ne környékezzen. A háboru diadalmas végződése életfeltételünk; az ezt mozgató élelmezés tehát fennmaradásunk megbecsülhetetlen eszköze. Ez okból nincs ma izgatóbb kérdés, mint a közélelmezés megoldása, rendezése és biztositása.

Ez képezi gondját a kormánytól lefelé minden hatóságnak. Mindeddig azonban még nem kellő eredménnyel, mert az üzérek minden kellő intézkedést kijátszottak. A haza gondja ezeket nem illeti meg; a haborus idők terhét megosztani nem akarjak; az általános veszteségben ők csak nyerni akarnak. A pénznek, bár nincs szaga, most mégis könnye van s hogy ez a könny hogy fog erjedni, nem tudjuk! Száritsuk most e könnyeket s ne gyujtsük a háboru utánra a keserüségeket. Ha az üzéreket a közös baj, szenvedés nem inditja meg, oly szigoru intézkedések szükségesek, melyek a közös szenvedések osztályosai közé helyezzék őket is, hogy emberek legyenek és mint emberek keresetüktől megfosztva, vagy keresetükben csökkentve érezzék a közös nyomort.

A közélelmezés nehézsége ipari és egyoldalu kulturával (pl. szőlőmüveléssel) foglalkozó vidéki városokban már teljességében mutatkozik. Ennek a nehézségnek az eloszlatására az eddig kiadott rendeletek nem elegendők. A maximális árra és a lisztkeverésre vonatkozó rendeletek mellett ma már liszthez nem juthatunk. S ha a hatóság ezen rendeleteket, amint kell is, vasszigorral akarja értékesiteni: az üzletetek az üzletüket becsukhatják, vagy pedig lisztet egyáltalán nem árusithatnak.

Itt gyökerezik a legfőbb baj. A hatóság szigoranak ezen következményeit előrelátja. Fontolóra kell venni, hogy a helyzet nem rosszabbodik-e, ha erélyesen intézkedik, mert egy város lakosságát mindennapi élelmétől elzárni, nagy felelősség. S tudja azt is, hogy a közönség inkább uzsorázni hagyja magát, de nélkülözni nem akar. S a közönség meg örül, ha tulfizetéssel is élelmiszerhez jut. Azért, hogy a hatóság eljárásának célzott eredménye legyen, kell, hogy a hatóság abba a helyzetbe is hozassék, hogy a lisztüzérek müködésének beszüntetésekor a lisztszükségletet maga elégithesse ki, esetleg hathatós eszközökkel a liszt forgalomba juttatását elrendelhesse.

A segités egyetlen módja az élelmiszerek feltárása és kötelező forgalomba adása lehet csak.

Vizsgáljuk e szempontból először az érvényes rendeletek gyakorlati eredményeit; azután pedig a vizsgálódás alapján keressük a javitás módozatait.

Ami a maximális árak eredményét illeti, a gabonaforgalom oda gravitál, ahol magasabb az ár s igy ez a vidéki városokból a gabonaféleket elvonja.

Ennek oka az egyes helyek közötti magas árkülönbözet. Ez az árkülönbözet nemcsak a fuvartöbblet megtérítését eredményezi, de még külön haszonhoz is juttatja az eladót. Oly egyszerü számitás, aminek hazafiságra apellálással elejét venni nem lehet. Hogy mégis buzához jusson valaki, hát mit tesz? Kimegy a faluba; megveszi maximális áron a buzát, azonban az eladónak a beszállitásért fizet 10—20 koronát. Vagy megveszi a helyi piacon, szinten csak a maximális áron, azonban a mázsához szállitásért, a mázsára rakásért, a kocsira visszarakásért és haza szállitásért fizet külön külön, de mindig az eladónak, ugy, hogy a maximális áron felül rendszerint 10 koronát fizet. A gabona-ügynök pedig kimegy a falura s ott 10 korona felpénzzel veszi meg a buzát.

A gyakorlat teszi a mester s a fogyasztóközönség zsebére minden eladó — mester. Ámde a szegény fogyasztó még igy is örül; mert hogy most buzához jusson, az rá nézve élet, megfizethetetlen előny. S a hatóság sujtó karja az ily eseteket el nem érheti, mert minden „szür alatt“ történik s még maga a vevő tartja azt, hogy „jól járt“, mert maradhatott volna buza nélkül is.

Ezen anomáliák megszüntetése csak akként volna elérhető, ha a kereskedelem korlátoztatik. A háboruban minden szenved, a kereskedelem szabadsága is elbirhatja a korlátozást, mert most kivetel nem lehet.

Ezen korlátozásnak módozatai volnának:

1. megállapitása annak, hogy az egy járáshoz tartozó községek gabonaféléiket csak a járási székhelyen értékesithessék;

2. ezen központi eladási piacon kereskedők, mindaddig ne vásárolhassanak, mig a közvetetlen fogyasztók minimális szükséglete fedezetet nem nyert;

3. a gabona-ügynökök a községekbe való járástól s ott a gabonafelék összeharacsolásától tiltasssanak el;

4. a maximális árak ujból egységesen szabályoztassanak a lehetőségig a szállitási költségek közötti különbözet alapján;

5. a maximális árban a központi piacról az ittlakó vevő házához szállitás dija s az atadásnál járó egyéb költségek is benn foglaltassanak.

Az általános requirálással a kereskedelem e cikkekben meg fog szünni. Azonban ennek megtörténteig ezen módozatok a helyzet szanálására s a közélelmezés megkönnyitésére alkalmasoknak mutatkoznak s igy, ha a célt akarjuk, a célravezető eszközöket is akarnunk kell.

A liszttel még különben vagyunk.

Itt két részre osztjuk a kérdést. Első illesse a közönséget. A közönség sem fogja fel teljesen, hogy mily nemzeti érdek most a takarékosság. A hadikenyeret nem szokja meg, pedig ennek fogyasztása ma egy-egy lánczszem a nemzet életében. A sütőipar tehat alkalmazkodik a közönség izlesehez, főzőlisztből süt és árusit kenyeret. Mily megtakaritást jelent tehát az, ha szigoruan kimondatik, hogy kenyeret másból mint kevert kenyérlisztből sütni és árusitani tilos!

A kérdés másik része a malmokat és lisztárusokat illeti. A sütők és árusok itt a fogyasztóval együtt áldozatai a malmok szivtelen telhetetlenségének. Élni akarnak s az élethez való görcsös ragaszkodás a malmok karjaiba dobja őket. Panaszkodnak, de tenni, a malmokat feljelenteni nem merik.

A malmok és egyes nagykereskedők most már számlát sem adnak, nehogy ellenök bizonyiték legyen. Vagy adnak számlát, de abban a maximális árat tüntetik fel; ellenben a tulfizetést vagy elszámlázzák „árukért“ megjelöléssel, vagy pedig, ami leggyakoribb, a maximális áron felüli többletet nyugtatás nélkül előre lefizettetik s igy a számlát a maximális áron állitják ki.

További módja a maximális árak kijátszásának az, hogy a malmok főzőlisztet szállitanak, azonban csak kenyérlisztet szállitanak. Azután az, hogy a malmok részleteladást üznek; a pék által megvett egy zsák lisztet 2—3 részben adják ki s ez által a kiskereskedőt megillető 10% hasznot a maguk javára ütik s maximális áron felüli hasznot szednek.

Végül a maximális árak kijátszását képezik még a szállitási és zsákdijak. Felszámitják a helyi számitás dijat. A zsákokért felszámitanak legalább 1·80 koronát. A zsákokat nem veszik vissza, hanem megveszik 1 korona áron s igy is nyernek 80 filler hasznot.

A gyakorlat létesitette ezen visszaéléseket. Hogy ezek kiküszöböltessenek s a takarékosság érvényesüljön, módositani szükséges és pótolni az eddigi rendeleteket.

Ezen kiegészitések a következők:

1. A 0 liszt őrlésének eltiltása. Ezen minőség beszüntetésével javitható a főző- és kenyérlisztminősége. A 80%-os kiőrlés mellett lenne 20%-os főzőliszt és 60%-os kenyérliszt. A főzőliszt kevertetnék 30% árpaliszttel; ellenben a kenyérliszt 50% árpa- vagy kukoricaliszttel.

2. Kenyeret árusitásra sütni csak kevert kenyérlisztből szabad.

3. Helyi vételnél a vasuti állomás helyett a házhoz szállitás felvétele.

4. A zsák ára külön felszámitás tárgyát képezheti, azonban azt az eladó 8 napon belül természetben visszavenni köteles.

5. A malmok korlátlan kivitelének korlátozása akként, hogy napi termelésük 50%-át a helyi piacra kötelesek adni; a másik 50%-kal azonban rendelkeznek, de részleteladást nem üzhetnek.

6. Kihágásnak minősitendő a malmok és lisztárusok azon ténykedése, ha a liszt kiszolgáltatását, eladását megtagadják vagy pedig üzletüket becsukják. Valamint kihágást képezzen az oly vevő magatartása is, ki a közérdek kárára van azáltal, hogy a megállapitott áron felüli vásárlását nem jelenti fel.

Közélelmezésünk biztositása a legerélyesebb rendszabályokat kivánja meg, hogy a közönség ne mondhassa azt, hogy a hatóság csak félrendszabályokkal dolgozik. Ha még nem volt idő, a háboru ideje most az, hogy tökéletes legyen a hatósági védelem.

Városi ügyek.

3930/915 **Hirdetmény.**

Szoros alkalmazkodás végett közhirré teszem, hogy a miniszterelnök 412/915. számu rendelete értelmében azon malmok, melyek bérért, vagy természetbeni hányadért (vámért) másoknak őrolnek, a buzát vagy rozsot őrlésre vagy kicserélésre csak ugy fogadhatják el, ha az őroltetni vitt buzán vagy rozson felul egyidejüleg ugyanannyi kukoricát vagy árpát, vagy együttesen ugyanannyi árpát és kukoricát visz őrlésre.

Mihez képest a malom a félnek a buza- és rozslisztből a korpán felül 15%-ot levonhat, a többi buza- vagy rozslisztet keverés nélkül, de csak egyidejüleg az őrlésre hozott árpa és tengeriből nyert liszttel együtt adhatja ki a félnek. Aki ezen rendelet ellen vét, 2 hónapig terjedhető elzárással büntethető.

Jelen rendelet azonnal életbe lép.

Szombathely, 1915. február hó 12.-én.

Herbst Géza, alispán

654/915 **Hirdetmény.**

Vasvármegye alispáni hivatalának 2634/915 sz. rendelete alapján a káros állatok, rovarok és növények irtása tárgyában a következőket rendelem el:

1. A gyümölcsfákon a hernyófészkek még rugyfakadás előtt irtandók, de március végéig befejezendők.

2. A cserebogarak irtására különös gond fordítandó, melyek az idén előreláthatólag nagy mennyiségben fognak jelentkezni.

hive mozgalmuknak, mivel a

3. A vértetü irtása lelkiismeretesen foganatositandó.

4. A darazsak, lisztes barkó, vincellér bogár, továbbá a mezei pockok ugyancsak irtandók. — Ez utóbbiak ellen okszerü védekezés csakis tavasszal történhetik a legjobban bevált szénkéneg alkalmazásával.

5. Az aranka, szerbtövis irtására vonatkozólag különösen felhivom a birtokosok figyelmét.

Az 1894. évi XII. t.-c. alapján a mulasztók szigoru megbüntetését rendeli el.

Az ellenőrzéssel a rendőrhatóságot, mező- és hegyfelügyelőket, illetve mező és hegyőröket biztam meg, kiknek kötelessége leend minden mulasztást a a rendőrhatóságnak, mint büntető bíróságnak bejelenteni.

Kőszeg, 1915. február hó 24-én.

Jambrits Lajos, polgármester h.

487 915. **Hirdetmény**

a bevonuló népfelkelők figyelmébe.

A soproni népfelkelő-parancsnokság arra figyelmezteti a bevonuló népfelkelőket, hogy meleg takarót hozzanak magukkal.

Kőszeg, 1915. február hó 26-án.

Kőszegi József rendőrkapitány.

4477 915 **Árverési hirdetmény.**

Közhirré teszem, hogy a város tulajdonát képező „Tábornoki házban" 1 pincehelyiség, 1 kamra, boltozott istálló, 1 szoba folyosóval, nyilvános árverés utján 3 évre f. évi március hó 3.-án délelőtt 10 órakor haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár 340 korona. — Feltételek a számvevőségi irodában megtudhatók.

Kőszeg, 1915 február hó 26-án.

A számvevőség.

714 1915 **Hirdetmény.**

Közhirré teszem, hogy akinek zab, vagy árpa vetőmag szükséglete biztositva nincs, e végből a polgármesteri hivatalban (Városház ajtó 10. sz. alatt) f. évi március hó 2-ig jelentkezzenek.

Kőszeg, 1915. február 24-én.

Jambrits Lajos, polgármester h.

730 915 **Hirdetmény.**

Közhirré teszem, hogy a hadisegélyben részesülők ügyét a miniszteri kiküldött f. évi március hó 2.-án a városház közgyülési termében fogja felülvizsgálni. — Felhivom a város területén lakó segélyezetteket és a segélyre igényttartókat, hogy kéréseiket vagy esetleges panaszukat ez alkalommal adják elő. — Az eljárás délelőtt 8 órakor kezdődik.

Kőszeg, 1915. február hó 25.-én.

Jambrits Lajos, polgármester h.

Hirek a háboruról.

A karpati harcok eredménye. Az orosz-lengyelországi és nyugat-galiciai arcvonalon tüzérségi harcok és csatározások voltak. Az ellenségnek egyes elszigetelt előretöréseit könnyen visszautasitottuk. A Kárpátokban számos orosz támadás volt, amelyek a nyugati szakaszon az éjjelen át is tartottak. Mindezek a kisérletek, amelynek célja volt: akadályainkig előnyomulni — az ellenségnek sulyos veszteségei mellett meghiusultak. A Dnjepertől délre a harcok terjedelme növekszik. — Vasárnap az ellenségnek erősebb csoportját hosszabb harc után visszavetettük. 2000 oroszt elfogtunk, 4 ágyut és sok hadianyagot zsákmányoltunk. A kárpati harcokban csapataink által január végétől a néhány nap előtti időpontig elfogott oroszok 29.000 főnyi létszáma — amelyet egy hivatalos orosz jelentés hamisnak jelzett — időközben megnövekedett és 64 tisztre, 40.806 főnyi legénységre emelkedett. Ehhez hozzájárul még 34 gépfegyver és 9 ágyu.

Teljesen megsemmisült a X. orosz hadsereg. A Mazuri vidéken lefolyt téli csatát követő üldözés vasárnap befejezést nyert. A Grodnótól északnyugatra elterülő erdők megtisztításánál és a legutóbbi napokban jelentett a Bobr és a Narew vidékén lefolyt harcokban eddig egy parancsnokló tábornokot, két hadosztályparancsnokot, négy más tábornokot, továbbá megközelitően 40.000 embert elfogtunk, 75 ágyut és még meg nem állapitott számu gépfegyvert, valamint sok más hadieszközt zsákmányoltunk. A mazuri téli csata összes zsákmánya tehát: hét tábornok, százezernél több fogoly, 150-nél több ágyu és még megközelitőleg sem áttekinthető mindennemü hadianyag gépfegyverekkel együtt. Nehéz ágyut és munitiót az ellenség több helyen elásott vagy a tavakban sülyesztett el. Igy 20-án Lötzennél és a Widminn tóban 8 nehéz ágyut ástunk ki, illetve emeltünk ki a vizből. Siewars báró tábornok X. orosz serege tehat teljesen megsemmisitettnek tekinthető.

A franciak elkeseredett harca. Nyugati hadszintér: Perthes környékén Champagneben a franciák 23-án két gyaloghadosztállyal támadtak. Több helyen közvetlen-közelből való elkeseredett harcok fejlődtek ki, amelyek mind ami javunkra dőltek el. Az ellenséget sulyos veszteségeik mellett állásaikba visszavetettük. A Vogézekben Stosafiertől nyugatra Sulzen és Amfersbach ellen intézett támadásaink előbbre haladnak. Az utóbbi napok harcaiban 50 foglyot ejtettünk. Különben nincsen nevezetesebb jelenteni való. A keleti hadszintéren az ellenségnek Grodnotól ellenünk intézett ujabb előretörekvését könnyedén visszavertük. Augusztowtól délre az oroszoknaknak 23-án két helyen sikerült Bobron át előre jutniok. Stabinnál az ellenséget ismét vissza vetettük. Kraszni táján még folyik a harc. Grassnisnál 1200 fogoly és számos ágyu jutott a kezünkbe. Skierniewnicétől keletre az oroszoknak egy éjjeli támadását visszavertük.

Harcolunk Sztaniszlauért. Az északi haretérről jelentik: Lovasságunk, gyalogságunk, tüzérségünk, követve a döntő támadás elől kitért oroszokat, megközelitették a stratégiailag fontos Sztaniszlaut. Az oroszok ujabb megerősitéseket kapva, a város alatt jól megerősitett állásokban védekeznek támadásaink ellen. Támadásainkat előretörésekkel próbálják ellensulyozni. Heves küzdelem keletkezett Sztaniszlaunál.

Szetvert makacs orosz támadás. A lengyelországi és galiciai harcvonalon egyes élénk ágyuharctól és helyenkinti csatározásoktól eltekintve nyugalom van. A kárpáti helyzet általában változatlan. A legfelső San mellett kedden lefolyt harcokban egy magaslatot foglaltunk el és az ellenség 5 tisztjét, 198 főnyi legénységét elfogtuk. A valóci nyeregtől északra az ellenség felhasználva az erős hóvihart, megkisérelte, hogy makacs támadással csapatainktól megszállott állásokig jusson. Az előretörést az ellenségnek sulyos veszteségeket okozva visszavertük és 300 oroszt elfogtunk. A Dnyesztertől délre a harcok méretekben és kiterjedésben tovább folynak.

18 roham egy magaslat ellen. Az oroszok február 23-án Felső-Pagonynál egy magaslat ellen 18 rohamot intéztek. Mindannyit visszavertük, sőt az oroszok lövészárkait el is foglaltuk. Az oroszok 400 halottat és 700 sebesültet vesztettek.

Tiltakozás a hamis hajolobogók miatt. A hollandiai, norvég, svéd és dán követek most tárgyalnak az amerikai kormánnyal egyöntetü megállapodás végett a semleges hajózás védelme dolgában. Állitólag az a terv, hogy intéznek egy kérő jegyzéket Angliához s a humanitasra hivatkozva kérik, hogy ne használjon semleges lobogót.

Elpusztult angol csapatszállító hajó. Stockholmból jelentik: Hajózási körökből, amelyek jól vannak értesülve a csatornán történő eseményekről, megerősitik azt a hirt, hogy a németek tényleg elpusztitották a csatornán azt a csapatszállító angol hajót, amelyen 2000 főnyi katonaságot vittek az észak-franciaországi partra.

Angol-japán ellentét. Japán elhallgatott a vele barátságos viszonyban levő hatalmak előtt olyan kérdéseket, amelyek mint követelések fordulnak elő a Kinához intézett jegyzékében. Igy követeli Japán, hogy Kinában a külföldieknek a rendőri, katonai és pénzügyi hatóságokhoz tanácsosokul való megválasztásnál japánokat előnyben részesitsenek. Kina a jövőben katonai felszerelésének fele részét Japánban szerezze be, vagy önálló arzenálokat létesitsen japán fennhatóság és parancsnokság alatt. Ezenkivül követeli Japán ugyanazon előjogokat, amelyek a kinaiakat megilletik a vallás kérdésében. Japán iskolák, templomok felállitásának jogát a budhizmus terjesztésére. Az Associated Peking jelentésében az a legérdekesebb, hogy az angol félhivatalos Reuter ügynökség közli, nyilván azért, mert Anglia kormánya sincs megelégedve Japán kétszinü diplomáciájával.

A 17 éves franciak kiképzése. A párisi lapok azt irják, hogy a francia kormány előkészíti a 17 évesek katonai kiképzését.

Románok az oroszok ellen. A román munkásság a Dácia-teremben nagy népgyülést rendezett, hogy az oroszbarátok háborus agitációja ellen tiltakozzék. A népgyülés, mint a Seara irja, a legimpozánsabb volt azok között, amelyeket eddig Bukarestben a háboru kitörése óta láttak. A gyülésen nemcsak munkások vettek részt, hanem megjelent sok polgár is. Valamennyi szónok hevesen kikelt az oroszbarátok ellen, akik romlásba akarják vinni az országot. Végül határozati javaslatot fogadtak el, amely kimondja, hogy őrültség volna, ha Románia Oroszország mellé állana, vagy éppen Oroszország érdekében háborut kezdene, s felszólitja a kormányt, hogy maradjon meg továbbra is a semlegesség mellett.

Sikereink a Dnyepernél. A nyugat-galiciai arcvonalon egyik harccsoportunk előretörésével Lipowtól keletre az oroszoktól néhány támaszpontot ragadott el, 560 oroszt foglyul ejtett és 6 gépfegyvert zsákmányolt. A Kárpatokban ismét erősen esik a hó, ami a harci tevékenységet befolyásolja. A Dnyepertől délre folyó ütközetekben csapataink támadása sikeresen halad előre. A folyó hó 21-iki és 22-iki harcokban 10 tisztet és 3338 főnyi legénységet fogtunk el.

Prasznisz várát a németek rohammal bevették. A Niemen, Bobr és a Narew mentén a harcok tovább folynak. Prasznisz várszerüen kiépitett várost a keletporoszországi tartalékcsapatok szivós harcok után rohammal elfoglalták. Több, mint 10.000 hadifogoly, több, mint 20 ágyu, egy nagy gépfegyverraktár és igen sok hadiszer jutott kezünkre. A Visztulától északra vivott egyéb harcokban legutóbbi napokban 5000 oroszt ejtettünk foglyul. Lengyelországnak a Visztulától délre eső részében az oroszok otszoros tulerővel végrehajtott támadás után elfoglalták a Bolimowtól délkeletre eső Mogily külső erődöt. Egyébként ujság nincs. Megemlitésre érdemes, hogy az ötvenhatodik orosz tartalék hadosztálynak Augusztownál elfogott parancsnoka német tisztektől azt kérdezte: igaz-e, hogy a németek által ostromolt Antwerpen nemsokára el fog esni? Midőn azután felvilágositották őt a nyugati hadszintéri helyzetről, nem akarta elhinni, hogy a német nyugati haderő francia földön áll.

Angol segitség Szerbiának. Kitchener lord táviratilag tudatta a szerb kormánnyal, hogy az angol kormány 500 waggon lisztet, 100 ezer katonaruhát, 100 ezer cipőt és egy egészségügyi missziót 30 orvossal együtt utnak inditott Szerbia részére.

A blokad hatása. Február 23-ig bezárólag 24 angol hajóstársaság szüntette be üzemét. Londonban közel 11 ezer munkást s más városokban is nagyon sok embert bocsátottak el a hajóstársaságok.

Az oroszok beismerik a kárpáti vereséget. Pétervárról táviratozzák: A Kárpátokban folyó harcokról kiadott orosz jelentések már nem leplezik, hogy az oroszok a magyar határon tul, galiciai területre szorultak vissza. A legutolsó jelentések egyike többek közt megemliti, hogy az osztrák-magyar csapatok mindenáron urai akarnak lenni a Lupkow-szoroson át Sanokba vezető vasutvonalnak és ezen a részen nagy akciót fejtenek ki. Az oroszok a magyar határtól 10—18 kilométer távolságra lévő Smolnik és Tiskowa között állanak és ebből a hadállásból igyekeznek a Sanok irányában előnyomulni igyekvő osztrák-magyar csapatokat feltartóztatni. A jelentés szerint egy hadcsoport Tuholka környékén tartóztatja fel az osztrák-magyar csapatok Skole—Stry irányában előretörekvő részeit, mig a legnagyobb küzdelem — az orosz jelentés szerint — Stanislau birtokáért folyik.

Elsülyedt még egy angol gőzös 1800 katonával. Londonból táviratozzák a Corriere Della Serának: A Lloyds Eastburneből táviratot kapott, hogy február 24.-én délután 4 óra tájban az eastburnei külső kikötő hullámtörőitől alig négy mértföldnyi távolságban egy angol csapatszállító-gőzös 1800 emberrel elsülyedt. További részletekről még nem jött hir.

A német tengeralattjárók sikerei. Február 18.-ig angol kimutatás szerint összesen husz brit gőzös pusztult el részben aknákon, részben német tengeralattjáró naszádok torpedóitól. Arról még nem adott hirt az angol kormány sajtóirodája, vagy a brit admiralitás, hogy angol tengeralattjáró naszád vagy gyorscirkáló eredményesen támadott volna német hadihajót, vagy valamely tengeralattjáró naszádot elpusztitott volna. Mindig csak azt ismétli az angol és a francia hivatalos és félhivatalos hirszolgálat, hogy a német flotta tétlenségre van kárhoztatva. A németek meg lehetnek elégedve ezzel a tétlenséggel, a mely ugyszólván naponta uj áldozataiba kerül Angliának és Franciaországnak. Kétségbevonhatatlan tény, hogy a szövetséges flotta a német aknák és tengeralattjáró naszádok ellenében tehetetlen.

A Dardanellák ujabb bombázása. Londonból táviratozzák: Az admiralitás jelentése szerint a Dardanellák bombázása ismét megkezdődött, mert a kedvezőbb időjárás az ujabb akciót elősegitette. Csütörtök reggel óta nagyobb távolságról a Dardanellák összes erődeit lőtték az angol és francia csatahajók, a nélkül, hogy az erődök tüze a hajókban a legcsekélyebb kárt tehette volna.

Helyi hirek.

Uj pótkeret parancsnok. A jelenleg helyben állomásozó 8. ulánus ezred pótkeretének parancsnokává Knapp József alezredes helyeztetett ide, ki a harctérről jött haza és e héten vette át a parancsnokságot.

Ő felsége részvéte Vidos Elek altábornagy elhunytával. A szombathelyi cs. kir. katonai állomásparancsnokság Ő felsége katonai irodáját táviratilag értesitette Koltai Vidos Elek altábornagy elhunytáról. A táviratra február 17.-én a következő távirat érkezett a szombathelyi cs. és kir. katonai állomásparancsnoksághoz: „Ő felsége katonai irodájához tegnapelőtt intézett sürgönyéről Ő felségének jelentést tettem. Koltai Vidos Elek altábornagy elhunytáról Ő felsége legkegyelmesebben őszinte részvéttel tudomást venni kegyeskedett. Gróf Paar, lovassági tábornok Ő felsége főhadsegédje.

A limanovai hős kitüntetése. A király Muhr Ottmár ezredesnek, a limanovai hősnek, aki a soproni huszárok élén hősi halált halt, ugyszintén törvényes utódainak a magyar nemességet adományozta „limanovai" előnévvel. A hős katona mint őrnagy huzamosb időn át itt állomásozott huszárjaival.

Auguszt János h. polgármester lemondása hiresztelte egyik helybeli lap, azt adván hirül, hogy az alispánnál adta be lemondását. A „Vasvármegye" másnap — illetékes forrás nyomán, — megcáfolta ezt. Csak annyi az igaz, amennyit mult heti számunkban közöltünk, hogy gyengélkedése miatt már régebben igénybevenni szándékolt szabadságát most kezdte meg s több heti szabadságra kér engedélyt a képviselotestülettől.

A városházán a polgármesterhelyettes szabadságolása folytán a hivatalokban változás állott be. Jambrits Lajos főjegyző, ki a szabadságra ment polgármesterhelyettest helyettesiti, a számvevői teendőkkel Csapodi Kálmán pénztárost, a pénztárosi teendőkkel Szmoljan László ellenőrt bizta meg s az ellenőr helyettesitésével Szuklics András számtisztet, ki a háboru kitörése óta a számvevőt helyettesitette és egyéb hivataloskodása mellett e hivatal ellátásában olyannyira igénybe vett volt, hogy valóban kiérdemelte a kevésbbé terhes állásra való áthelyezést. — Az árvaszéki teendők ellátására Decker Vilmos jogszigorlót alkalmazta, mig ő maga a polgármester helyettesitésén kivül a főjegyzői teendőket is végzi.

A jótékony hölgykoszoru hangversenyéről lapunk mult heti zárlatakor már megirtuk, hogy fényesen sikerült s most még azzal tartozunk a közreműködőknek, hogy a kiváló zenei műélvezetért egyenkint is kifejezzük a közönség elismerését. A Sopronból jött Zupancic-négyes, melyben Kárpáti Sándor tanár is közreműködött, lelkes tapsra ragadtatta különösen a jelenvolt zeneértőket. Hajek Károlyné néhány kedves dalnak művészi előadásával aratott nagy sikert, Holler Konrád főgimnáziumi tanár pedig előttünk már ismert művészi érzékkel előadott több cellodarabbal gyönyörködtette a neki mindig hálás közönséget. Az est fénypontja Mohr Jenő zongoraművész előadása volt. Már volt alkalmunk nagy művészi készültségéről és tehetségéről ismételten megemlékezni. E hangversenyen hallottuk őt első izben egyedül és szivesen elmondjuk, hogy büszkén nevezzük őt városunk szülöttjének. Bethoven hires Mondschein-szonátéját játszotta elragadó szépen s értelmesen, művészetének és technikájának erősségét pedig Chopin „Polanais Militaire" és Liszt rohamindulójánál csillogtatta fényesen, hallgatóságát hosszantartó lelkes ünneplésre ragadtatva. Hogy e hangverseny műsora még az utolsó órában is megrövidült, az csak előnyére volt, mert így is közel tizenegyig tartott.

Bevonult népfelkelo elhalálozása. Scheck Antal, a villamostelep munkása, aki mint besorozott népfelkelő még csak néhány hete vonult be a 83-as gyalogezredhez és kiképzés végett a most Wienben állomásozó pótkerethez osztatott be, meghülés folytán a wieni 1 számu helyőrségi hórházba került gyógykezelésre, honnét a hatóság csütörtökön kapta az értesitést, hogy meghalt.

Névmagyarositás. A belügyminiszter megengedte, hogy Schäphütl Károly kőszegi lakos a nevét „Serényi" re magyarositsa.

A jotekony ügyvédi kamara. A szombathelyi ügyvédi kamara közgyülése néhai Angyal Antal helybeli ügyvéd nejének 1915. évre 300 K segélyt szavazott meg.

A Kőszegi Általános Takarékpénztár közgyülése mult vasárnap Kines István elnöklete alatt tartatott meg, ki megnyitójában részletesen vázolta az elmult esztendőnek pénzügyi szempontból nehéz helyzetét, de megelégedéssel konstatálta, hogy az intézet ugy a közönség, mint az állam érdekeinek megfelelni képes volt, ami szilárdságának örvendetes bizonyitéka. A tisztanyereségre nézve kijelentette, hogy az ugyanannyi volt, mint mult évben, mivel azonban az értékpapirok árfolyamhanyatlása miatt majd 20000 koronát kellett leirni, az eredmény ennyivel kevesebb lett. Minthogy a tartalékalapra mult évben amugy is nagyobb összeg fordittatott, ez évben csak 5000 koronával volt emelhető, mig a részvényeseknek változatlanul ez évben is 20 korona osztalék jut. A közgyülés a jelentéseket egyhangulag tudomásul vette, a felmentvényt megadta, a választásnál pedig a régi tagokat ujból megválasztotta. Uj tagok lettek Müller Ferenc és Küttel Dezső. Előbbi az igazgatóságba, utóbbi a felügyelőbizottságba.

A Kőszegi Takarekpénztár mult vasárnap tartotta Czeke Gusztáv elnöklete alatt közgyülését, mely az eléje terjesztett jelentéseket tudomásul vette s hozzájárult az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak az elért 108 045 kor. 51 fillér tisztanyereség felosztására vonatkozó javaslatot, mely szerint az elmult év után részvényenkint 140 korona osztalékot fizet a részvényeseknek. Az igazgatóságba s felügyelőbizottságba a régi tagok választattak meg ujból.

A hegyforrás szikvizgyár r. t. ma délelőtt tartja közgyülését Kovács Károly elnöklete alatt. Az üzleti eredmény igen kedvező volt.

Közgyülés. A kőszegi kisdedóvó-egylet 1915. március hó 7-én délelőtt 11 órakor saját helyiségében tartja közgyülését, melynek tárgysorozata a következő: 1. Elnöki jelentés. 2. Számadás előterjesztése. 3. Tisztujitás.

Értesites. A helybeli bortermelők igazgatósága közli, hogy nem sikerült neki a legszorgosabb utánjárás daczára a szükséges mennyiségü rézgálicot a magas kormánytól megkapni. Ha az igazgatóságnak sikerül más szállitási forrást felfedezni, azt a helybeli lapokban közölni fogja.

A városmajor telke tudvalevőleg az igazságügyi „palota" céljaira adatott el. Hogy mikor épitik ezt a palotát, a jó Isten tudja. Az utcai korlátot azonban már régen lerombolták, vagyis lerombolta azt már az idő vas foga s olyanná lett, hogy azt lebontani kellett. Sajnos, még soká lesz, mire oda épület kerül s éppen ezért, jelen korlátnélküli állapot még megbotránkoztatóbb, mint a rozoga korlát idején. Nem városhoz méltó ez. Magánosoknál egy napig sem volna szabad megtürni. Szemétlerakódó hely és és illetlen — illemhely. Akármilyen egyszerü uj korlátot csak lehetne ott alkalmazni? — Ha rövid időre is szól, nem szabad az ilyen költségektől visszariadni, mert hiszen a város utóbb máshol is felhasználhatja!? — A szemközt fekvő Rosenstingféle üres háztelek sincsen olyan állapotban, aminőt e helyen megtürni szabad lenne.

Pincetüz volt mult hétfőn délben a Gyöngyösutcai Kovács-féle sarokházban. A segitségre sietőknek csakis a pincenyilást elzáró égő szalmapárnákat kellett eloltani, mert a pince szerencsére üres volt és igy a valószinüleg eldobott gyujtótól vagy csintalan gyermekek gyujtogatásától eredő tüz tovább nem terjedt.

Jó keresethez jutottak azok, akik a tábori lóvasuthoz osztattak be hadiszolgálatra. Teljes ellátáson kivül havi 90 koronát kapnak a lóápoló-kocsisok és 150 koronát a kovácsok és kalauzok. Hadisegélyre a családjuknak igényük nincsen, mert ez a kereset elég ahhoz, hogy annak eltartásáról gondoskodhatnak. Aki legényember szépen megtakaritható, akinek pedig családja van, jó részét a keresetnek hazaküldheti. Akik ezt nem teszik, azokat jó lesz hazulról figyelmeztetni.

A hadbavonultak családtagjai segélyezésének felülvizsgálata. A szombathelyi pénzügyigazgatóság a hadbavonultak családtagjainak igazságosabb és méltányosabb segélyezése céljából felülvizsgálat alá vette a családfentartónak volt jövedelmét és a család mostani jövedelmét. E célból a járási székhelyeken az illetékes tisztviselő belevonásával értekezletet tart. Kőszegen ezen felülvizsgálatok kedden kezdődnek és e hó végéig tartanak.

Gyors gyermektörvényesites. A belügyminiszter és az igazságügyminiszter együttes leiratot intéztek Vasvármegye alispánjához, amelyben tudomására hozták, hogy a természetes gyermekek törvényesitéséről szóló határozatot ezentul a törvényhatóság első tisztviselője hozza meg és nem kell jóváhagyás végett fölferjeszteni a belügyminiszterhez. A kormányt ennél az intézkedésnél az az intenció vezeti, hogy különösen most a háboru idején minél kevesebb akadálya legyen a törvényesitésnek és hogy sikerre vezessen az a társadalmi mozgalom, amely arra irányul, hogy a törvényesitett gyermek megfelelő helyet kapjon a társadalomban. Ez vezette az uj polgári perrendtartás megalkotóit is, amikor a törvénytelen szót számüzték a törvényből és helyette mindenütt a természetes szót alkalmazzák. A belügyminiszternek e leirata alapján a törvényesitéseket Herbst Géza alispán intézi az anyakönyvi hivatalok előterjesztése alapján. A háborus idők gyorsabban hozták létre a házosságokat és a hadbavonultak is igyekeztek hibáikat kijavitani, hogy a törvényes házasságon kivül született gyermekeiket törvényesitik. Az utóbbi időben gyakran jelentek meg az anyakönyvi hivatalokban katonaruhás apák és öreg népfelkelők, akik természetes gyermekeik törvényesitését kérték. Az anyakönyvi hivatalok minden esetben, mint sürgősen elintézendő ügyet kezelik ezeket a törvényesitéseket, amelyeknek főleg az örökösödési eljárásoknál lehet fontos szerepe most sok esetben, amikor a természetes szülött apja eleshet a harctéren.

Néhány fürdőkádra lenne szüksége a város által fentartott katonakórháznak. A katonák fürösztése igen hatásosan előmozditja gyors gyógyulásukat. A városi hatóság ez uton kéri a közönség fürdőkád adományozását, esetleg meg is veszi.

A városnak liszttel való ellátása tárgyában a hatóságnak a földmivesügyi miniszterhez küldött számos sürgető sürgönyének eddig az az eredménye, hogy táviratilag négy vaggon lisztet jeleztek, melyet Baresról menesztenek ide. De jó lesz figyelembe venni, hogy csak jelezték, de még meg nem érkezett. Ha netalán tán meg érkeznék, a hatóság arra tesz előkészületet, hogy azt arányos adagokban saját kezelésben önköltségi árért kiosztassa azoknak, akikről tudott, hogy készletük nincsen. — A h. polgármester Székesfehérvárról két vaggon kukoricát rendelt. Már számosan előjegyezték magukat s ma már talán tuljegyzett is. Feltételezzük, hogy mindenkinek juttatnak. — Eppen igy szándékozik több vaggon burgonyával is eljárni, hogy e legolcsóbb élelmi cikkel is segitse a raszorultakat, — akik pedig ültetésre kivánnak burgonyát kedvezményes árért előjegyeztethetik magukat, kiknek a vármegyei gazdasági egyesület fog ilyet szerezni. — Mindemellett is azt ajánljuk a város családjainak, lakosságának legyen takarékos minden élelmi készletével, — ne éljen azzal a megszokott bőséggel. Gondolja meg, hogy a hadsereget is élelmezni kell s nekünk csak annyi juthat, amennyi marad. Ha étrendüket nem mérsékeljük, hamarabb áll be az inség és ezt a nagy világháborut most már arra tervezik, hogy ne a csatatéren doljon el, hanem a gyomrokban. Aki tovább birja, az lesz a győztes. Különben a drágaság is nagy takarékosságra int. Akiknek a város burgonyájából kell, siessenek azt előjegyeztetni.

A vámőrlő malmok gabonakészlete. A földmivelésügyi miniszter a vámőrlő malmokban lefoglalt gabonakészletek feloldására vonatkozóan felhatalmazta az alispánokat, illetve elsőfoku hatóságokat, hogy a vámőrlő malmokban lefoglalt és egyes magánfelek tulajdonát tevő gabonát, ha ennek mennyisége a 3 métermázsát meg nem haladja, a lefoglalás alól a maguk hatáskörében feloldhassák. A vámőrlő-malomban lefoglalt három métermázsánál nagyobb mennyiségü csak akkor oldható fel, ha a gabona tulajdonosa igazolja, hogy ez a mennyiség nem több, mint amennyit a hatósági rekvirálás alkalmával háztartási és gazdasági szükséglet cimén a miniszteri rendelet értelmében nála a lefoglalás alól kivettek.

A gabonaeltitkolás és lisztárak miatt számos feljelentés érkezett a rendőrhatósághoz. Ugylátszik több gabona- és lisztkereskedőnk nem vette komolyan az erre vonatkozó kormányrendeleteket, pedig ezek rendkivüli szigoru büntetéssel sujtják az e körüli visszaéléseket. Nem csoda ha a közönség éber figyelemmel kiséri az illetők eljárását, mert ez egy oly közérdekü dolog, melyben ma kivétel nélkül mindenki érdekelt és valóban bosszantó az, hogy vagy nem kapni lisztet, vagy pedig olyan drágán mint sehol máshol. Szombathelyen a nullás liszt kilója 71 fillér, Kőszegen állitólag 78 fillér, de valójában csak könyörögve 80 fillérért lehet kapni. Miért olcsóbb Szombathelyen 10—12%-al? S miért olcsóbb Szombathelyen minden más élelmi cikk? — Minden egyébnél most az a legfontosabb. Ezzel foglalkozzék a hatóság teljes erélyességgel. Különösen most, mikor a hadbavonultak családtagjainak segélyezését jelentékenyen leszállitani fogják. Pedig ez éppen most nem indokolt, mikor a megélhetési viszonyok napról-napra drágulnak.

Hogyan kell hadikenyeret sütni. A gazdasszonynak legnagyobb gondja ma, hogy miképpen lehet a fele tengerilisztes sütőlisztből jó kenyeret sütni. Mert arra kell törekedni, hogy jó beosztással az uj termésig fussa a lisztkészlet, de azért a háziasszony dolga, hogy a hadikenyér is izletes legyen. A kukoricaliszttel való sütést a magyar asszonyok nem szokták meg s ha a házi bosszuságtól szabadulni akarnak, jó lesz, ha megtanulják a hadikenyér sütésmódját. Mert a kukorica- és buzalisztből készült kenyér nagyon egészséges, jó és élvezetes akkor, ha el tudják készíteni. Ennél a kenyérnél fontos az, hogy a tésztát nem szabad egészen megkelni hagyni és legfeljebb 5% burgonyát lehet keverni a liszt közé. Az 50% kukorica- és 50% buzalisztből készült kenyeret egyébként igy kell elkészíteni: A kovászkészitéshez valamivel kevesebb élesztőt kell venni, mint a buzakenyérnél és ügyelni kell arra, hogy a viz se hideg, se meleg, se langyos, hanem hüvös legyen. Ha a kovász készen van, nem szabad engedni, hogy az tulkeljen, rendes kelés után kell megdagasztani és dagasztás után fél óráig pihenjen a tészta. Ha félóra elmult, ki kell szakajtani a tésztát, de — és ez a legfontosabb — kiszakajtás után nem szabad azt teljesen megkelni hagyni, hanem télig megkelve kell elvinni a sütodébe. Ha igy készitik el a háziasszonyok a tengerilisszttel kevert kenyeret, akkor az nagyon izletes lesz. Egyébként nem fog ártani, ha a buza- és árpalisztből készült kenyér készitési módját is megtanulják a gazdasszonyok. Az árpakenyér nagyon jó, csak az árpának nagy hatóereje van és ha ebből a keverékből készült tésztát meleg helyen készitik el és meleg helyen hagyják megkelni, akkor erjedni kezd és nem lesz jóizü. Erre tehát ügyelni kell és vigyázni arra is, hogy a bedagasztott tészta csak rövid ideig álljon.

Nem kell 50 százalék kukoricalisztet keverni. A kormány elrendelte tudvalevően, hogy a sütemények készitőinek a buza és rozslisztet csak 50 százaléknyi kukoricaliszttel keverve szabad használniok. A kormány ezt a rendeletet egyelőre függőben tartja, mert nincs elegendő kukoricaliszt használatban. A kormány később fogja megjelölni az időpontot, mikor a rendelet életbe fog lépni.

Köszönetnyilvanitas. A „Kőszegi Takarékpénztár" a helybeli tüzoltó-egyesületnek 100 K-t adományozott, mely nemeslelku adományért hálás köszönetet mond az elnökség.

Köszönetnyilvánttas. A „Kőszegi Takarékpénztár" az ipartestületnek 100 K-t volt kegyes adományozni, e nagylelku adományt hálásan köszöni a testület nevében az előljáróság.

Köszönetnyilvánitas. A „Kőszegi Takarékpénztár" a betegház-egyesületnek 100 K-t volt kegyes adományozni, e nagylelku adományért hálás köszönetet mond az igazgatóság.

Köszönetnyilvánitas. Az ev. Nőegyesület a hangverseny jövedelméből 100 K-t, Ludwig Béla ur pedig 20 K-t adományozott a Vöröskereszt-egylet kőszegi fiókjának, mely adományokért hálás köszönetet mond Chernel Istvánné elnöknő.

Köszönetnyilvánitas. Waldmayer Valburga 50 koronát küldött a kath. nőegyesület elnoknőjének, Nykodem Juliának azzal, hogy saját belátása szerint használja fel. 25 koronát kaptak a csipkegyári sebesültek, 25 koronát pedig az egyesület szegényei. A nemesszivü adományozónak ez uton mond hálás köszönetet az egyesület.

Folytatása a csipkegyárban ápolt sebesültek számára való adománykimutatásnak: Schaar Józsefné 1 üveg gyógyconac, Gratzlné (Lukácsháza) 1 kenyér, Unger Károlyné 4 K, 5 liter bor, 300 cigaretta, L. L. 2 kilo szilva, N. N. 2 kilo aszalt gyümölcs, Jámborffy Józsefné 1½ kilo elsőrendü dohány. Valamennyi adakozónak hálás köszönetet mond:
a kath. nőegyesület.

Meleg ruhát és tepest katonáinknak a mult héten a következők adtak át továbbitás céljából Róth Jenő könyvkereskedésének:
Naumann Jakab, Endrédi Gáborné, Stottner Henrietta, Grátzl Ignác Lukácsháza. — A Vörös Kereszt-Egylet számára ugyanott Becker nővérek 8 koronát adakoztak.

Szerkesztőségi posta.

M. K. urnak Helyben. Igenis olvastuk. Nagy megelégedéssel vettük tudomásul, s éppen ez okból nem reflektálunk ra egyebb szempontból, tehat megbocsatja, hogy az Ön észreveteleit is mellőzzük. Meg azért sem erintjük, amiert könnyeden azt állitja, hogy mi az előbbi, általa is igen helyesen elitélt irányzatnak „kontráztunk", bárha soha egy betüvel sem. Azonban ez nem oly fontos ok, hogy e miatt most megtegyük.

Gyümölcsészet.

Csarics Sándortól.

(Folytatás.)

Mindenesetre egyik legszebb alkotása a gyümölcsészetnek emelése volt. Ezen a téren aránylag rövid idõn belül rendkivül sok történt. Nagy tudásával és fáradhatatlan szorgalmával e célhoz vezetõ fonalakat ugy tudta vezetni, hogy az azokból eredõ gyümölcsök által a gondolható legszebb jólét fejlõdhet.

Ezen a téren az elõmenetelünk ezentul csakis a földmüves szorgalmától, akaratától, kitartásától függ, mivel a kormány különösen a kisbirtokosnak nagyon is segédkezik az által, hogy kedvezményes árban gyümölcsfákat oszt ki a kérelmezõknek.

Gazdasági egyesületek kisbirtokosaik számára csakis akkor kérhetnek kedvezményes árert fákat, ha valamelyik állami faiskolához támogatólag hozzájárultak.

Csakis azon gyümölcsfajokat lehet kérelmezni, amelyek az illetõ vidékre nagytermelésre elõ vannak irva és az állami faiskolákban készletben állanak. Törpe, vagy alakfák kedvezményes árban egyáltalában nem kerülnek kiosztásra.

Ingyen fákat csak azon kisgazdák vagy földmivesek kapnak, kik teszem tüz, árviz vagy jégverés által gyümölcsfájukat elvesztették, — azok tönkre mentek.

Ezekután minden kisbirtokos kaphat fákat, ha kereset elõadja. Csakhogy ma már hála Istennek oly fokon állunk a gyümölcstermeléssel, hogy sokkal több a kérelmezõ, mint amennyit képes az állam kielégiteni. Lehetetlen annyi gyümölcsfát produkálni, mint amennyire szükség lenne. Ez is az oka annak, hogy a kérelmezõk sok esetben nem kapnak fákat.

Minden földbe lehet gyümölcsfákat ültetni, sõt köves, kaviccsal kevert földbe is, csakhogy minden talajnak megvan a maga gyümölcsfajtája, hogy mi hol fejlõdik és mily életképes.

Például az almafa az agyagos altalajt legjobban szereti, szintugy a szilvafa is.

Ha tulnedves a föld, ugy a fölösleges vizmennyiség igen könnyen levezethetõ, még pedig oly formán, hogy egy 40—50 cm. mély, lent éles negyü árkot ásunk, azt telig akármily törmelékkel, nagyobb kaviccsal, tégladarabokkal kitöltjük és aztán az árkot földdel teljesen betödjük. Ezeken a köveken, tégladarabokon átszürõdik és lefolyik a felesleges vizmennyiség. Az árok felsõ felét pedig jó termõfölddel kitöltve, bevetjük tumaggal vagy másnemü nem mélyreható gyökérzettel biró növénymaggal.

Igen jó, ha egy gyümölcsös ily talajra telepithetõ, — nedvessége van, — ami által sokkal szebben fejlõdik a gyümölcsfa, a gyümölcs, mint a száraz talajban, mert mindennemü gyümölcsnek a neki megfelelõ jó talajon kivül napra, levegõre, nedvességre szüksége van.

A cseresznye inkább meszes, kaviccsal vagy kõtörmelékkel kevert könnyebb talajt szeret, mint teszem itt a kõszegi szõlõkben bõven található. Ilyen talajban kitünõen fejlõdik az õszibarack és természetes, ha ily föld melegebb éghajlat alá esik, a szõlõnek is kitünõ.

Ha valamely kisgazda vagy birtokos szõlõjét teljesen ki akarja használni, egész bátran ültethet bele õszibaracktákat.

Mivel ezen gyümölcsfa finom levélzeténél fogva igen csekély árnyékot vet, abszolute kárt nem okoz és semmivel sem hátráltatja a szõlõbor minõségét sem mennyiségét.

A fákat egymástól, mondjuk minden 4.-ik vagy 5.-ik szõlõsorban ülteti az ember, ugy, hogy körülbelül 4—6 méternyi távolságra essenek egymástól.

Igen jó ezen célra a félmagastörzsü (1·20 cm.) facska.

Mivel az õszibarack ugyis évrõl-évre folytatólagosan felkopaszodik, nagyon rosszul cselekszik az, ki 1·80—2 méter magastörzsü fákat ültet; ellenben a törpe fácskákat szabad növésnek engedhetjük.

Világos, hogy az õszibarackfa, ha neki való jó szõlõföldben áll, bõven hozza termését, mely termés pedig, tekintettel arra, hogy szõlõkertben áll és az egyedüli jövedelmet a szõlõnek kellene hoznia, mintegy isteni ajándéknak tekinthetõ. Ezen többlet csak a szorgalmas gazdának van szánva.

Arra is felhivom a figyelmet, hogy nem jó, ha az egész szõlõterület egyfajta baracktával ültettetik be, hanem több fajtával, különbözõ hónapokban érõkkel, mert sok szép, nemes francia barackfa létezik, ily ültetés tehát könnyen keresztülvihetõ.

Ily összeállitással azt érjük el, hogy nem egyszerre, hanem minden két hétben van érett gyümölcs s igy fokozatosan, érés szerint szedheti le a termelõ azt és ennélfogva könnyen is tudja termését értékesiteni.

A diófa tulnedves talajt nem szeret. A mandula szintén oly talajban terem mint az õszi barack, azon hozzáadással, hogy a mandula nagyon köves, mondjuk fele föld, fele kõ, vagy sziklatörmelékben is igen szépen fejlõdik és hoz gyümölcsöt.

Hogy a gyümölcsfa vigan fejlõdhessen, egyik fõkelléke a törzs, és korona ágainak a tisztántartása. Amely fa zöldes, sárgás mohával van tele, az már az élet fentartásáért küzd.

A mohák rendkivül ártalmasak, amennyiben a fa nedvét, életerejét magukba szivják, — különösen a vékonyabb ágakét, melyeken a fa tulajdonképen a termését hozza, teljesen tönkre teszi, elszárad. Ily ágakat, biztosan tudom, hogy a tisztelt olvasók közül sokan észrevették, legalább olyanok, akik csak egy kicsit a gyümölcsfával és fejlõdésével foglalkoznak, azt némi figyelemmel kisérik, meggyõzõdhetnek a fentiröl.

E mohák, valamint a repedések és kéreg alatt a sokféle kártékony rovar, álca, stb. tanyázik, átéli a telet és kora tavasszal romboló, kártékony munkába áll.

Ezekbõl ered a sok csenevész, kérdõjelképpen álló gyümölcsfa, persze aki nem törõdik vele az igy jár, annak szomoru a jutalma. Évrõl-évre jobban szaporodik el a moha, a sok álca, hernyófélék stb. évrõl-évre hathatósabban folyik a munkája ezen sokféle kellemetlen és hivatlan aknamunkásoknak s aki ezeknek pusztitására semmit nem tesz, hanem inkább lustálkodva szemléli kárát, annak fái feltétlenül csak vegetálnak, eszerint gyümölcsöznek is, miglen korán tönkre nem mennek.

Tessék csak egy-egy gyümölcsösben egy pár ilyen rosszul álló fát kiszemelni, azt megtisztitani, a mohát lekarcolni, de ugy hogy az eleven kéreg meg ne sérüljön azután azokat a szegény koldusokat a jelenlegi legjobb szerrel, melyet „Dendrin"-nek nevezünk, jól megpermetezni.

Már jövõ évben e munkának hatása észrevehetõ, és aki ezen tisztogatást és kezelést egy két éven keresztül folytatja, e mellett a fa alját trágyázza, felássa, biztosan csodálkozni fog, hogy mekkora a különbség a többi, ápolás alá nem vett fák és az ápolt fák között, — de nemcsak a fa fog vidáman nõni, egészséges, sima kérget kapni, hanem gyümölcsöt is fog teremni.

A „Dendrin"-nek okszerü alkalmazása a következõ: A törzs és a fõágak 15%-o oldattal, a fa többi részei pedig 10%-o oldattal, késõ õsszel lombhullás után, vagy télen, fagymentes napokon és kora tavasszal, rügyfakadás elõtt alaposan megpermetezendõk, de ugy, hogy a fának legkisebb része is megkapja a magáét.

Ha tekintetbe vesszük, hogy átlagosan egy-egy fának a megpermetezése, értve az anyag értékét, alig 50 fillérbe kerül, ezerszer egy kincs a kezünkben.

A „Dendrin" mindenféle gombafajt tönkre tesz. Permetezés után sötétbarnára, feketévé válnak, tehát elpusztulnak és esõs vagy nedves idõben lassan leválnak a fáról.

Folytatása következik.

Horgony-thymol-kenöcs.
Könnyebb sérüléseknél, nyitott és egész sebeknél
Adag: kor. — 80

Horgony-Liniment. Capsici compos.
a Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Fájdalommentes bedörzsölés hüléseknél, rheumánál, köszvénynél stb.
Üvegje: kor. — 80, 1·40, 2 —.

Horgony-vas-albuminat-festvény.
Vérszegénységnél és sápkórnál.
Üvegje: kor. 1·40.

Kapható a legtöbb gyógyszertárban vagy közvetlenül beszerezhető Dr. Richter „Az arany oroszlánhoz", cimzett, gyógyszertárából Praga I. Elisabethstrasse 5.

Ha szüksége van

körlevelekre, számlákra, cégnyomásos levélpapirra, boritékokra vagy levelezõlapra, továbbá meghivókra, müsorokra, belépõjegyekre, falragaszokra, azután étlapokra, cimkékre, névjegyekre, gyászjelentésekre, táblázatokra, árjegyzésekre vagy bármely a könyvnyomdászat szakmájába vágó munkára, akkor forduljon a legnagyobb bizalommal csak

Rónai Frigyes

könyvnyomdájához

Kõszeg, Várkör 39. (Roth Jenõ-féle ház),

hol minden felsorolt és fel nem sorolt nyomtatványt a mai kor igényeinek megfelelõen csinos, modern és izléses kivitelben a legolcsóbb árak mellett :: :: :: szerezhet be. :: :: ::

Közigazgatási nyomtatványok nagy raktára.

„Kõszegvidéki Képesnaptár", „Günser Bezirkskalender" és „Hervatski Kalendar Sv. Antona Paduanskoga" kiadóhivatala.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

kõszegi fiókja,

Kõszeg, Király-út 6. sz.

Strucz szálloda mellett

Elfogad: betéteket jelenleg nettó 4 %-os kamatozással betéti könyvecskére és folyószámlára. A kamatozás a betétet követõ napon kezdõdik, betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámitol: 2—3 aláirásos üzleti és magánváltókat mindenkor a legelõnyösebben.

Folyósit: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra, magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).

Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad tõzsdei megbizatásokat elfogad.

Szelvényeket: költségmentesen bevált, szelvényiveket a szelvényutalvány (talon) alapján dijmentesen beszerez.

Átutalásokat, lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen dijmentesen.

Értékpapirokra: állami- és magán papirokra elõleget ad.

Sorsolás alá esõ értékpapirokat árfolyamveszteség ellen biztosit.

Értékpapirokat és értékeket õrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Elsõ Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és bankügylet megbizást a legelõnyösebben bir lebonyolitani.

Mint az Elsõ Magyar Általános biztositó társaság ügynöksége mindenféle biztositást elfogad és felvilágositással készséggel szolgál.

Központ: Szombathelyi (régi) Takarékpénztár

Szombathely. Alakult: 1867-ben.

Alaptõke 1,600.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor.
Takarékbetétek 15 millió koronán felül.
Saját tõkéi 2,250.000 korona.

Szakácsnõ

keresztetik Zalaegerszegre egy tiszti családhoz. — Bõvebbet ezen lap kiadóhivatalában.

Több millió ember

használja saját javára

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás, görcsös köhögés és hökhurut ellen

6100 közjegyz. h. bizonyitvány orvosoktól és magánosoktól a legjobban igazolják biztos hatásukat és közkedveltségüket.

Kaiser-féle Mell-karamellák

Semmiféle hasonló készitmény nem tud ily sikert felmutatni.

Csomagja 20 fillérért, szelence 60 f.-ért kapható SCHAAR JÓZSEF fûszerkereskedésében, valamint LENDVAY LAJOS és KÜTTEL DEZSÕ gyógyszerészeknél Kõszegen és az összes gyógyszertárakban.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

hivatalos ólomzárral ellátott palackokban mindenütt kapható

CAMIS és STOCK

gõzüzemü gyárából

BARCOLA.

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Kõszegen